XXVI. évfolyam. Celldömölk, 1930. szeptember 28. 39. szám. Ára 20 fillér

KEMENESALJA

Megjelenik minden vasárnap reggel.
Előfizetési ár: negyedévre 2 pengő, félévre 4 pengő, egész évre 8 pengő.
Hirdetés díja előre fizetendő.

POLITIKAI LAP.
Felelős szerkesztő és kiadó:
DINKGREVE NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön
ide intézendők a szellemi részt illető közlemények
hirdetések és mindennemű pénzügyletek

Európa legizletesebb gyümölcse terem Magyarországon.

A modern, okszerű gyümölcsvédelem közel 100%-ban egészséges, export képes gyümölcsöt szolgáltat.

A Felsődunántuli Gazdakamara 5000 gyümölcsfája mintaszerű példaadó kezelésének nyilvános bemutatása Vasmegye Hegyháti járásában.

Nemcsak Európának, de talán az egész földkerekségnek izben, zamatban legpompásabb gyümölcse a magyar alma, körte, őszibarack, cseresznye, szilva, dinnye stb

Mégis évente 2 millió pengőért importálunk csak almát, körtét a vámkülföldről közel 500 vaggon mennyiségben. Ide jutott az a Magyarország, mely a középkori történeti feljegyzések szerint: Európa gyümölcskertje volt valaha.

Máramarost, Erdélyt megszálló hatalmak vették el, tehát az Alföldre és a Dunántulra vár a feladat, hogy a magyar gyümölcsexportot megteremtse.

A földmivelésügyi kormány és a kamarák évek óta mindent elkövetnek, hogy az okszerű gyümölcsfavédelem tennivalóit a gazdák ugy megtanulják, mint például a szőlőápolást. Ma már a filoxera és peronospóra ellen mindenki vonakodás nélkül védekezik, csak a gyümölcsösök termésének 90 százaléka esik áldozatul a sokféle gomba és rovarkártevő zavarhatlan pusztításának. Itt is a kézzel fogható példaadás terére jellett végre lépni a, mégis viseletnek, hogy ez a szégyenletes állapot megszünjék!

Jónevű hazai gyárak már hosszu évek óta készítik az összes modern és okszerű gyümölcsfa védelmi szereket, de ezek az óriási propaganda áldozatok dacára sem terjednek a kivánatos mértékben és gyorsaságban. Pedig a gazdasági válság olyan méreteket öltött, hogy gazdáinknak minden létező üzemágat fel kell karolniok, minden bevételi lehetőséget meg kell próbalniok. Egyik hatalmas hazai vegyipari vállalat végre megtalálta a módját annak, hogy a két dunántuli kamara kertészeti szakembereinek felügyelete alatt több ezer gyümölcsfa kerüljön modern kezelés alá Vasvármegyében — annak kézzel fogható beigazolására, hogy igenis majdnem 100 százalékban féregmentes exportgyümölcsöt lehet produkálni, csak a gyümölcsfákat is épen ugy kell védeni, kezelni, ápolni, mint akár a szőlőt.

Az őstermelő és az ipar összefogása mindjárt az első félévben olyan szép és szembeszökő eredményt produkált, hogy a győri gazdakamara a közérdeknek vélt szolgálatot tenni, amidőn az általa ápolés alá vett mintegy 5000 gyümölcsfájának egyik kertjét: Győrvár-Pácsonyi káptalani gyümölcsöst a nyilvánosság előtt leszedés előtt most bemutatta.

A mintegy 250 jelenlevő, aki az ujmajori 3—400 gyümölcsfát megtekintette — egyhangulag elismerte, hogy a rengeteg munka és költség tényleg a szószoros értelemben megtermette gyümölcsét a győri Gazdakamara és a tulajdonos részére.

A kamarai gyümölcsfa bemutatón a földmivelési minisztériumot Titsch Sándor miniszteri tanácsos, Vasvármegye főispánját és alispánját Tulok Jenő főszolgabiró képviselte, aki a vasvári járás minden jegyzőségének, előljáróságának kiküldetéséről gondoskodott. Az összes Vármegyei Gazdasági Felügyelőségek hivatalból való részvételét pedig a földmivelésügyi minisztérium rendelte el. A budapesti M. Kir. Kertészeti Tanintézet: Okály István tanár, az Országos Mezőgazdasági Exportintézet: Fittler Sándor felügyelő, az Országos Mezőgazdasági Kamara: Ébner Jenő titkár, az Országos M. Kir. Növénybiokemia Intézet: Terényi Sándor vegyészmérnök, a Vasvármegyei Gazdasági Egyesület Masát Ernő igazgató-titkár által, a dr. Moskovits vegyészeti Gyár: Grünenvaldti Hass Béla igazgató által volt képviselve. Szép napos őszi idő kedvezett az élvezetes és tanulságos gyümölcsfa-bemutatónak.

Dr. Ormandy János kamarai igazgató üdvözlő beszédében vázolta a kamara közerdekű célját, szerves elgondolását és több éves munkatervét a győrbérgyümölcsösök több ezer gyümölcsfájának szakszerű kezelésbe vételével. Hat év alatt egész Nyugatmagyarország meggyőződhetik ezekben a gyümölcsösökben arról, hogy a gyümölcsfa a kellő munkát és a megfelelő költséget sokkal jobban meghálálja, mint bármi más mezőgazdasági üzemág. Igenis 100 százalékban féregmentes, exportgyümölcs állitható elő. Az értékesités pedig korlátlannak mondható, mert a gyümölcsfogyasztás — a husfogyasztás rovására — hihetetlen mértékben terjed. A 3—400 drb. ujmajori öreg fa roskadásig tele ágainak 3 vaggont megközelitő almatermése több mint az egész környék 8—10 községének összes idei termése együttvéve. Ez pedig kizárólag a munkát és költséget nem kimélő favédelemnek az eredménye. Azt az országos kárt és pusztulást nem lehet tovább ölbetett kezekkel nézni és türni, hogy millió pengőkkel adózunk külföldi gyümölcsökért.

Dr. Gróf Béla magyaróvári akadémiai tanár a növényvédelem és favédelem modern alapelveit és közgazdasági horderejét ismertette a kamarai tanulmányi szemlén és élesen szembeszállott a maradi gazdák azon káros felfogásával, hogy a gyümölcsöskert nem igényel és nem érdemel kezelést. A kamara fél év alatt csodás eredményt ért el és mutatott fel a védekező szerek alkalmazásával s a mechanikai fáspolási munkák pontos keresztulvitelével. Müvelni kell a gyümölcsös kert talaját is, sőt teljes trágyázásban is kell azt részesiteni. Csak igy lehet almát és körtét vaggonszámra szüretelni. Az almamoly és a bimbólikasztó bogár, továbbá a fusikládium a legveszedelmesebb gyümölcsfa kártevő. De ugy a gomba — mint a rovarkártevők ellen egész sereg hazai, jól bevált irtószer áll már rendelkezésre. Igaz, hogy ezt a munkát is épen ugy érteni és tudni kell — meg kell végre tanulni, mint a szőlőmüvelés sokféle csinját-binját.

Mi a titka a sok és egészséges, szép gyümölcs termésének?

Hogyan kell kezelni a gyümölcsfákat?

Krämer Ernő kamarai kertészeti intéző mondotta el és mutatta be pontrólpontra a tanulmányi kirandulason megjelenteknek azt a rendszeres munkát, melyet a kamara hat hónap alatt az ujmajori és a többi gyümölcsfákkal is véghezvitt. E munkak téli, tavaszi és nyári teendőkre tagolnatok, továbbá mechanikai munkákra és permetezésekre.

Sorrend szerint a kamara munkái ez évben igy következtek: A legelső teendő volt a fák erélyes megtisztogatása, a galyak alapos megritkitása, a száraz felesleges ágak kegyetlen lenyesése. A fák kérgét kaparóval lekaparta, drótkefével lekefélte, hogy az ott tanyázó. Ez a mechanikai ritkitás és nagytakaritás levegőt és napfényt vitt be a fák sürü koronájába, ami az alvó rügyeket termőrügyekké alakitotta át és egyben halála lett a betegség okozó gombák és rovarok millióinak.

Ezután jön a három tavaszi és három nyári permetezés.

Rügyfakadás előtt 2 százalékos bordói lé és 2 százalékos kénoldat; Amonil permetezés szükséges, melyet 1—2 nap mulva 15 százalékos Dendrin permetezés követ ugy, hogy a fa csurogjon és szinte teljesen megfürödjék a Dendrin levében. A cél itt részben a kártevők elpusztitása, részben a fák kérgének a megfiatalitása. Virágzás alatt nem szabad nedvesen permetezni, mert az a virágot (szaporitó szerveket) tönkreteszi, de lehet száraz porral porozni, aminek ugyanaz a védekező hatása. Virágzás után fél százalékos bordói lé, negyed százalékos Amolin (kén) és 100 liter permetlére 25 dgr Darsin (Arzén) permetezése következik, főleg az almamoly és araszolók ellen. Ezt követi 7—10 nap mulva a harmadik permetezés, az előbb leirt anyagokkal. Az első nyári permetezés junius elején már erősebb oldatokkal eszközöltetik; 1 százalékos bordói lé, 1 kg. mész, fél kg. Amo-

lin, negyed kg. Darsinnal keverve. Ezt követi a hernyófogó enyvesgyűrűk, vagy a szalmaköteleknek a fák törzsére való elhelyezése, ami a hernyók, bábok, bimbólikasztó almamoly és egyéb rovarok összefogását teszi lehetővé. A szalma olcsó, a szalmakötél 10 naponként cserélhető. A megfogott rovarkártevők száma gyűrűnként 30—50 darab között váltakozik, tehát a szákmány dus és gazdag. Közben az első permetezést követi a fák aljának gondos felásása egészen a korona csurgójáig. A harmadik permetezés után ezt a tányért megkapáljuk. Julius II. felében következik egy ujabb nyári permetezés a juniusival azonos permetlé keverékkel: 1 százalékos bordói lé, negyed százalék Amolin, negyed százalék Darsin. Ha a levéltetvek fellépnek, a megtámadott ágrészeket 2 százalékos Poksin oldattal permetezzük. Az esetleg mutatkozó vértetű ellen a Pomrin és Dendrin ecsetelése használ. Augusztus II. felében jön a harmadik nyári permetezés, már erősebb szerekkel: 1 százalék bordói lé, fél százalék Amolin (kén), negyed százalék Darsin (Árzén méreg). A 20—30 éves fák permetezéséhez a Felsődunántali Gazdakamara 12 darab magas nyomásu háton hordozható Calimax permetező gépet használ 8 méteres bambuszcső segélyével a legmagasabb fák teteje is megpermetezhető.

A tél folyamán a kamara a vasvári járásban és esetleg a többi érdeklődő és jelentkező járásokban megszervezi a gyakorlati gyümölcsfaápolási körzeteket: képzett faápoló szakmunkásokat és gépeket ad ki használatra minimalis önköltségért a jelentkező gazdáknak. Lassu, fokozatos és szivós munkával kell visszaszerezni a magyar gyümölcs európai piacait. E cél érdekében a kamara Krämer Ernő kertészeti intézőt Sárvár székhellyel állandó külszolgalatra osztotta be s alája minden gyümölcsösben szakszerűen képzett faápoló munkavezetőt rendelt. Ezen kívül Ripka Lajos m. kir. kertészeti főintéző és Somogyi Ferenc kamarai növény- és kertvédelmi osztályvezető, szükség esetén pedig Erdőss Imre szőllészeti felügyelő is rendelkezésére áll az ez irányban érdeklődő gazdaközönségnek.

A gyakorlati szakelőadásban és a gyümölcsösben végzett helyszini alapos szemle megtörténte után Tulok Jenő főszolgabiró a Vasvár-Hegyhát Sárvár vidéket lelkes beszédében az Isten által is gyümölcstermelésre teremtett vidéknek nyilvánitotta. Vasvármegye közigazgatása elrendelte, hogy az összes közutak a vármegyében a községek közköltségén mielőbb befásittassanak. Vasvár 40 holdas faiskolát és mintagyümölcsöst szervezett épen a kamara szakemberének tervei szerint, a szomszédos Oszkó községben pedig mintegy 5000 nemes, teljes termőben levő gyümölcsfa várja az okszerű kezelést és ápolást. A főbiró a vármegye főispánja és alispánja nevében hálás elismerését fejezte ki a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamaranak ezen áldásos, példaadó és utitörő kezdeményezésért.

Az ujmajori gyümölcsfák az uradalmi utak mentén vannak ültetve, tehát semmi területet nem vonnak el egyéb mezőgazdasági hasznositás elől. Egészséges, dús, szines és mosolygó almaterésükkel igazán a legszebb látványt nyujtották a kamara által összehivott környékbeli gazdaközönségnek. A tanulmányi kirándulásról mindenki azzal a meggyőződéssel utazott el, hogy ime, kézzelfoghatólag és szemmel láthatólag be van bizonyitva, miszerint a gyümölcsfa igen bőséges kamattal fizeti meg gazdájának költséget és fáradságot nem kimélő munkáját.

A szaktanulmányi kirándulást követő társas-ebéden dr. Ormándy János kamarai igazgató, Grünewaldti Haas Béla gyáriigazgató, vitéz Eölbey-Thyll Sándor ny. tábornok, mezőg. biz. elnök, Molnár János gyógyszerész (Bozsok), Ballon Imre m. kir. gazd. felügyelő szólaltak fel és különböző gyakorlati inditványokat terjesztettek a kamara vezetősége elé. Egyhanguan az a közóhaj nyilvánult meg, hogy minden vármegyében igy kellene pár ezer gyümölcsfát ápolás alá venni, amint azt a Felsődunántuli Gazdakamara megtette a sárvári és vasvári járásban.

UNGHVARY LÁSZLÓ RT
CEGLÉD BUDAPEST
Budapest, IV. Veres Pálné-utca 8.
Díjmentes árjegyzéke megjelent.

Kettős halált okozó autószerencsétlenség a Sárvár-szombathelyi utszakaszon.

Megrendítő katasztrófának esett áldozatul egy Szombathelyre igyekvő autónak két utasa, egy fiatal egyetemi hall

soffőr. Hárman ültek az autóban, közülük egynek, Nagy György sitkei földbirtokosnak semmi baja sem történt, az autó másik két utasa azonban meghalt.

Kissitkéről indultak el hétfőn délelőtt Nagy György autóján hármasban és Szombathelyre akartak menni. A fiatal 18 éves Nagy István egyetemi hallgató, Nagy Sándor egyházashetyei földbirtokos fia vezette az autót, aki Sitkén nyaralt a nagybátyjánál, Nagy Györgynél.

Alsószeleste határában, mintegy kétszáz méternyire a községtől kezdődött a szerencsétlenség, amely csodálatos, különös módon következett be. Itt, ezen a tájon fissen kavicsozzák az országutat. A bazaltkő el van teritve az uton, de nincs lehengerelve. Ez az autóknak nem kellemes ut. Nagy György autójának sem kedvezett és hirtelen az egyik kerék defektust kapott. A kocsi beleszaladt az országut baloldali árkába, ami egyelőre még semmi bajt sem okozott, mert a fiatalember az árokból kivezette a kocsit. Itt történt azonban a katasztrófa, a vég kezdete. Az autó első tengelye összetörött, az országut közepén a kocsi megfordult, a karosszéria levált a kocsi vázáról és belezuhant az országut jobboldali árkába az utasokkal együtt.

Mind a három utas eszméletlenül fekü[illegible] ott percekig. Nagy György szombanban, akinek csodálatosképen semmi baja sem történt, visszanyerte eszméletét és amikor teljesen magához tért, látta, hogy a kocsi kigyulladt.

A két eszméletlenül fekvő embert elhuzta az égő kocsi alól. Ekkor érkezett oda autóján Grünwald József szombathelyi bankár, aki nyőgéri birtokáról jött Szombathely felé. Együtt megnézték az eszméletlenül fekvő embereket s látták, hogy a soffőr, Hardy István már halott. E szélvédő üvegje és az autó egyes részei teljesen átmetszették a nyakát, ugy, hogy feje majdnem le volt szelve a törzsétől.

A halott soffőrt otthagyták a uton, majd Nagy Istvánt Grünwald autójába emelték, mert őbenne még volt élet. Beszállitották a vármegyei közkórházba.

Közben a mentők is értesitést kaptak a szerencsétlenségről és kivonulva látták, hogy a soffőr ott fekszik az égő autó mellett. A mezőn dolgozó emberek nem mertek a közelébe menni, mert attól féltek, hogy az autó felrobbánik.

A sárvári főszolgabirói hivatalt, amelynek területéhez Alsószeleste tartozik, hamarosan szintén értesitették a katasztrófáról és Polczer Dezső főbiró Kántor Ödön dr. járásorvossal gyorsan megjelentek, majd intézkedtek a szerencsétlen soffőr holttestének elszállitása iránt. A vizsgálat során megállapitották, hogy az autó első kerekének gumija levált és a vezető Nagy István nem tudott uralkodni a gép fölött. A katasztrófa oka bizonyára a nagy sebességben, a rossz utban keresendő. Szemtanuk állitása szerint már Sárváron is igen nagy sebességgel száguldott végig a sitkei autó.

A vármegyei közkórházban Nagy Istvánt gyorsan és alaposan megvizsgálták és konstatálták, hogy állapota re[illegible]mén[illegible]en. Rendkivül s[illegible]yos belső sérülések szenvedett, mer[illegible]tetlen volt és a dé[illegible]n folyamán anélkül, hogy esz-

Felsőbüki Nagy György a következőkben nyilatkozott az eset után:

— Inkább pusztultam volna el én — mondotta leverten — mint az élet elején levő kedves öcsém, meg az én jó soffőröm, aki valóságos órangyalom volt mindig. Talán egész Magyarországon nem akad olyan derék, józanéletü ember, mint amilyen ő volt. Ha ő vezette volna az autót, egész bizonyos, hogy nem történik semmi baj.

A fiatalember temetése folyó hó 14-én volt nagy részvét mellett Kissitkén, hol megjelent az egész környék lakossága és messze vidékről jöttek a jóbarátok, rokonok és ismerősök.

Hardy István soffőrt szülőhelyére, Keszthelyre szállitották és ott helyezték örök nyugalomra. Hardy István nős ember volt, neje és 5 éves ficskája gyászolja. Nevezett vőtársa volt Pálffy József ny. főkalauznak és közeli rokona Hervay Károly ny. müszaki s. tisztnek.

18 éves, intelligens, teljesen árva leány állást vállalna gyermekek mellé, vagy olyan jobb családnál, ahol családtagnak tekintenék. Nem annyira a fizetés fontos, mint a jó bánásmód, meleg otthon. **Kopácsy Annuska Szombathely** Fürdő-utca 4.

Erdélyi szüretje.

Szüreti d… szállhat,
Vidámnak … nehéz
S szegén… se fájhat,
Ha könny…tra néz,..

Keserű m…a,
Megkeser…
Sóhaj és …sba...
És ezt t… Trianon !...

Hogyha … alján
Magyar a…akad,
Lesz-e k…gyarján ?...
Lesz e m…szabad ?...

… Zoltán.

A világhi…ilai csodapók, aki … a 'világ-

Celldö… A csodák ujszerü jele… áll meg a ma embere … higyjen, a szemeinek, …lig a tudománynak, a…tisztikumok birodalmába …, a félig ember, félig …usokat és egyéb csoda… egészen ujszerü csodá…mölkön az emberek: a … akinek emberfeje és p…, jósol és megmondja …dolok, irok, olvasok.

A csod… Kossuth Lajos utcán, egy … Bent a helyiségben … Egyik része az előszoba, … izgatottan várakoznak, …re rájuk a sor. Sokan … 50 fillér a belépődij.

A csod… hamar ott látjuk … poktest. Nyolc… bele a kifeszitett … A hálót viragok … egy bájos leányarc … a feje. Lehunyt szem… Csodapók.

Kostb… felébreszti a pókot és … föl nem fogható … megdöbbenti az e… a nevünket, pedig …tettük meg neki, sem …dja a foglalkozásunk… a másikat követi. Mint… adatunkat bemondja, … a zsebünkben le… veszünk ki. Megmon…

— Sz…
— M…
— D…
— M… és hányas számu?
— E… 479.675.

Megm… pénz van a zsebünkb… Vág, fillérre. Szinte meg… feleletektől, annyira ta…

A Cs… mindent lát. Szinte fél … kezzük, mert nem tudun… föleleveniti a mult… jártunk, epizódok e… csoda...

Most … a bájos pókkisasszo… ebbi és további jövő… dését. Megmondja, m… dja milyen terveink … révbe érni.

Ujabb … teszünk fel, előbb még … meggyőzve és hivő léle…

Utolsó…

— M… Nagymagyarország?

Már … impresszárió tiltóan eme… bad.

A cs… odapók, aki hosszas vil… tt Magyarországra, … is szerepelt, ahol a kor… tte és elismerően nyilat…

Érdek… y 1914-ben egy hónap… kitörése előtt megjósolta … senki sem hitte el, … gá vált. Ez a bájos és … zony legnagyobb bra…

Megérkezett! **Megérkezett!**

Világhirü braziliai élő csodapók

aki mindent tud és mindent lát és mindenkinek megmondja az élete sorsát.
Látható folyó hó 28-tól október 1-ig a Dinkgreve-féle ház külön üzlethelyiségében.
Belépődij 50 fillér, diákjegy 30 fillér. Külön beszélgetés dija 50 fillér.

HIREK.

Celldömölk képviselőtestületének közgyülése.

Tegnap délelőtt 9 órakor kezdődött meg a képviselőtestület közgyülése, melynek első tárgya a községi szervezési szabályrendelet végleges letárgyalása volt. Igen kiadós vita fejlődött ki, melyben a képviselőtestület elég gyérszámban megjelent tagjai majdnem kivétel nélkül felszólaltak. Esemény számba ment, hogy dr. Pletnits Ferenc kormányfőtanácsos majdnem hároméví távolléte után szintén felment a képviselőtestületi ülésre és kiadósan, eredményesen, a közérdek által megkivánt módon hozzászólt a szervezési szabályrendelethez. Igy alaposan meg lett vitatva a szabályrendelet, melynek az elöljáróság által javasolt igen sok és fontos pontja változtatáson ment keresztül. A szabályrendeletet itt közölni nem lehet, csak megemlitésre érdemesnek tartjuk, hogy — szerintünk elég helytelenül — a városgazdai tisztséget véglegesen megszünteti és helyette törvénybirói tisztséget szervez. A törvénybiró mindig a volt biró, jelen esetben Simon Sándor lesz. Kap havi 80 pengő fizetést és ezért el kell neki látni a helyettes birói tisztet és a városgazda tisztét lelkiismeretesen. Ennek a pontnak voltak ellenzői, de végre szavazattöbbséggel elfogadták azt, hogy törvénybirónak hivják ezután a városgazdát és a törvénybiró mindig a volt biró lesz, ha le nem mond önként erről a tisztségről, mert ennek elfogadása nem kötelező.

A pórdömölki, már romokban heverő templom restaurálását elfogadó határozatot annak idején megfelebbezték. Most jött le a vármegyétől a határozat, mely szerint a pórdömölki templom restaurálása érdekében hozott képviselőtestületi határozatot jóváhagyja. Ez annyit jelent, hogy a templom felépithető, ha arra anyagi fedezet lesz.

Községi irattár rendezését a vármegye jóváhagyta.

Napipiac is jóváhagyást nyert.

Házszámtáblákat felrakják az uj utca elnevezésekkel, azok a háztulajdonosok(?) akiknek még nincs táblájuk, 1.70 pengőt fizetnek, akiknek csak áthelyezik a táblájukat, 70 fillért.

Utkereszteződésekhez utjelző táblákat helyeznek el.

Bánhalmai ut megépitése érdekében ismét deputációzni kell.

Pénzügyőreinkkel kötött földbérleti szerződést megszüntették.

Községi alkalmazottak betegségére vonatkozó előterjesztést elfogadták.

Kötelező lesz ezután a piacon vásárolt zsákáruk és élőállatoknak a községi mérlegen való lemérlegelése.

Községi pénzek elhelyezése tárgyában ugy határoztak, hogy a folyószámlákat az ugynevezett Hitelbanknál, a betéteket pedig a másik két pénzintézetnél helyezik el egyenlő arányban.

Vezetőjegyző négy heti szabadságot kér és kapott.

Negyvenéves lelkészi jubileum. Nagy Lajos zalai ev. esperes, szentantalfai lelkészt negyvenévi papi jubileuma alkalmával a zalai egyházmegye meleg ünneplésben részesitette. A nálunk is jól ismert kiváló költőt és hiveinek szeretett lelkipásztorát nagyszámu előkelő közönség előtt dr. Demeter György balatonfüredi főszolgabiró és Héjj Imre országgyülési képviselő, majd pedig paptársai és hivei üdvözölték és átadták neki értékes ajándékaikat.

Halálozás. Bodorkos István nyug. máv. főkalauz, régi celldömölki polgár, háztulajdonos hosszas és sulyos betegségében csütörtökön reggel 6 órakor meghalt. Bodorkos István mindenki által becsült, józanéletü, vallásos és embertisztelő lélek volt. Temetése tegnap délután ment végbe nagy részvét mellett. Temetésére kivonult a vasutasság és a város közönsége igen nagy számban.

Tanitói jubileum. A kemenesmihályfai ág. h. ev. gyülekezet folyó hó 21-én ünnepelte tanitójának, Gősy Ferencnek 25 éves jubileumát. A zsufolásig megtelt templomban diszközgyülés keretében adta át Molitórisz János esperes az egyházi főhatóság okmányát, melyben az ünnepeltet a püspök igazgatói cimmel tüntette ki. Az elhangzott üdvözlő beszédek, az átadott ajándékok mind azt mutatták, hogy a lelkeket egy közös érzés: a szeretet hatotta át. Az ünnepelt igazgató meghatódott hangu szavaira — mellyel köszönetét mondott gyülekezetének — szem nem maradt szárazon. Este bankett volt, melyen az egyházi és világi előkelőségek a Nőegylet vendégei voltak.

Az iskolánkivüli népmüvelési előadások. A helybeli Ikn. bizottság az 1930—31. ciklus előadásainak előkészitő munkálatait megkezdte. A tervezet szerint október hó közepe táján kezdődnek a városháza nagytermében tartandó ismeretterjesztő előadások. Ezek az előadások kethetenkint vasárnap délután lesznek vetitett képekkel, zene, ének és szavalat számokkal. A kultur délutáni előadásokon kivül egy 60 órás tanfolyamot is szervez az Ikn. bizottság, melyre különösen felhivjuk a közönség figyelmét. Azok, akik a teljes tanfolyamot rendszeresen látogatják, befejezéskor bizonyitványt kapnak, aminek előnyösen vehetik hasznát, ha valamely állásra pályáznak. A tanfolyamon való részvétel ingyenes, a tanitás az esti órákban történik hétköznapokon. Akik a tanfolyamra beiratkoznak, saját érdekeiket mozditják elő. Minthogy a tanfolyamra csak korlátolt számban lehet beiratkozni, az érdeklődők már most jegyeztessék elő magukat vagy a városházán a főjegyzői hivatalban, vagy az állami polgári fiuiskola igazgatói irodájában, ahol a részletesebb felvilágositást megkaphatják.

Nagyatádi Szabó-emlékünnep Szentgálon. Nagyatádi Szabó Istvan partja zászlóbontásának huszéves évfordulója alkalmából ma vasárnap a Nagyatádi Szabó Istvan serleg szövetség Szentgálon emlékünnepet rendez. Az ünnepen Mayer János földmivelésügyi miniszter vezetésével az egységes párt kisgazda csoportjának tagjai testületileg veesznk részt. A politikusok szombaton este indultak Budapestről és ma reggel fél 8 órakor érkeztek Szentgálra. A diszközgyülésen beszélni fog Mayer János földmivelésügyi miniszter, Jókai Ihász Miklós, Pesthy Pál az egységes párt elnöke, továbbá Csontos Imre, Mohácsi Lajos, Csizmadia András, Maday Gyula, Tankovics János, Gaál Gaszton és Gubicza Ferenc orsz. gyülési képviselők.

Unghváty László faiskola rt. Cegléd-Budapest dijmentes képes árjegyzéke megjelent. Budapesti cim: IV. Veres Pálné-u. 8.

Menetrend változás. Folyó évi október hó 5-től az alábbi vonatok közlekedését szüntette be az államvasut 1930. május 14-ig: Szombathelyről reggel 3 órakor induló Celldömölkre 4·03-kor érkező Győr-Budapestre induló személyvonatot. Délután 2·12 kor Zalaegerszegről Celldömölkre érkező vonatot. 6·16 p-kor Zalaegerszegről Celldömölkre érkező vonatot. Celldömölkről reggel 8·53 kor Szombathelyre induló személyvonatot. Délelőtt 11·1 p-kor Celldömölkről Zalaegerszegre induló sin utót. Celldömölkről Zalaegerszegre este 8·15-kor induló motorvonatot. 1931. január 7-től március 27-ig beszüntették az alábbi vonatok közlekedését: Este 7·56 kor Szombathelyről ide érkező motorvonatot. Este 9·21 p kor Pápáról ide érkező motorvonatot. Reggel 6·25 kor Szombathelyre induló motorvonatot. Este 8·02-kor Pápára induló motorvonatot.

Kerékpárverseny. Ma délután vonulnak át a pápai Testvériség Sportegylet kerékpárosztályának versenyzői városunkon. Utirányuk: Pápa, Borsosgyőr, Celldömölk, Sárvár és vissza. Távolság 100 km. Pápáról délután 2 órakor indulnak.

Rábakecskédi tüzeset. Folyó hó 19-én Rábakecskéden kigyuladt Nyárai Imre gazda szüröskertjében levő szalmakazal, melytől azután a közelében levő gazdasági épület és Nyári lakóháza leégett. De leégett még a szomszédos Laki Ferenc istállója és pajtája is. A tüz keletkezésének okát nem tudják.

Leesett a létráról. Tóth József ostffyasszonyfai lakos, gazdálkodó folyó hó 19-én pénteken termését hordta fel a saját padlására, de munkája közben a létra legfelső fokáról lecsuszott és sulyos belső zuzódásokkal került be a helybeli kórházba.

Nagykanizsa leszállitja a városi alkalmazottak pótilletményét. Nagykanizsa elöljárósága elhatározta, hogy a város sulyos anyagi helyzetére való tekintettel a városi alkalmazottak pótilletményét 50 százalékkal leszállitja, a külön munkadijakat pedig teljesen eltörli és minden e cimen befolyó összeget a város pénztárában kell lefizetni. Ezen a cimen kb 30.000 pengő jövedelemhez jut a város.

Lövészegyleti alapszabály jóváhagyása. A pápóci és rábakecskédi polgári lövészegyleti alapszabályokat a belügyminiszter jóváhagyta.

Sertés pestis ütötte fel fejét Magyargencsen és Kemenesmagasiban és nagy károkat okoz a gazdaságokban. Mindent elkövetnek, hogy a bajt megfékezzék.

Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor és bélzavarok, máj és lépduzzadás, hát és derékfájás ellen a természetadta **»Ferenc József«** keserüviz, naponként többször használva, hathatós segitséget nyujt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a **Ferenc József** viz alhasi megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. A **Ferenc József** keserüviz gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben kapható.

Ujabb ötpengősöket vernek. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az 1929. évi XXVI. törvénycikkben az ezüst érmekre nézve megállapitott 65 millió pengő névértékü kontingens terhére ujabb egy millió 650 ezer darab ötpengős ezüst érme verését rendelte el a pénzügyminiszter, mert az eddig kivert két millió darab a forgalom ellátására kevésnek bizonyult. A rendelet az ötpengős érmék mennyiségét három millió 650 ezer darabban, a kétpengősöket 5 millió darabban és az egypengősöket 31 millió darabban állapitotta meg. Ezek szerint a 65 millió pengő kontingensből 5.750.000 pengő névértékü mennyiség marad későbbi felosztásra.

A csekkbefizetési lapokon a keltet nem kell kitölteni. A kereskedelmi miniszter rendelete szerint a postai befizetési lap Értesitőlap és Könyvelési szelvény részein ezután a keltet nem kell kitölteni. A postahivatalok utasitást kaptak, hogy a feladótól a keltezést ne kivánják, de egyelőre még elfogadhatják, ha azt a felek töltik ki.

Menetrendváltozás. Az október 5-én életbelépő téli menetrendeket tartalmazó Máv. Menetrend, a magyar kir. államvasutak hiva-

Kossuth Lajos-utcában üzlethelyiség azonnal kiadó.

talos menetrendkönyvének tetszetős és általánosan kedvelt zsebalakú kiadása megjelent. Közli a m. kir. államvasutak, Duna-Száva-Adria vasut, Győr Sopron-Ebenfurti vasut és ... többi magánvasutak, a helyiérdekű ..., hajózási ... galmi vállalatok hivatalos menetrendjeit. ... egyetlen menetrendkönyv, mely hazai (vidéki és fővárosi) autóbuszjáratok hivatalos menetrendjeit is tartalmazza. Kapható minden könyvkereskedésben, dohanytőzsdében és a vasuti állomások pénztárainál és kapusainál.

Elhunyt hozzátartozójának Mindenszentekre már most rendelje meg a sirkövét **Singer Mihály kofaragónál** Celldömölk, Sági-utca 25, ahol mindenfele márvány és gránit sirkő, egyszerű és diszes kivitelben olcsó árban kapható.

Társas utazás a Szentföldre és Egyiptomba. Indulás december 17-én, visszaérkezés január 7-én. Utirány: Budapest-Trieszt-Brindisi-Jaffa Jeruzsálem-Kairó-Luxor-Alexandria-Brindisi-Budapest. Az összes költség 1200 P. Programmot küld, felvilágositást ad Makfalvi Ferenc felsőkereskedelmi iskolai igazgató Budapest VI. Szinnyei Merse utca 11. fsz. 8.

A Nemzeti Bank az ezüst egy pengősös ket zsákokba csomagolva hozza forgalomba. Ezek a zsakoc-kák 1000 darab egy pengőst tartalmaznak. Egy ilyen zsákot szorongat két szerencsés kéz a Benkő Bank rt, mai lap olvasóinkhoz mellékelt prospektusain. Ön is nyerhet 500 zsák egypengőst az uj m. kir. Osztalysorsjátékban, mert az itt elérhető legnagyobb nyeremény egy félmillió pengő. Jutalom 300.000 pengő. Főnyeremény 200.000 pengő. Minden második sorsjegy nyer. Rendeljen azonnal egy sorsjegyet a szerencséjéről közismert elárusitó helyen a Benkő Bank rt-nál (Budapest VI. Andrássy-ut 56) nehogy elkéssen. Az árak változatlanok. Egész sorsjegy 24 P, Fél 12, Negyed 6, Nyolcad 8 pengőbe kerül. A huzások már október 17 én kezdődnek.

Norma Talmadge házassága. Buster Keaton felesége elmondta a Szinházi Élet munkatársának, huganak Norma Talmadgenak szerelmi történetet, hogyan vált el a filmsztár férjétől, a milliardos amerikai filmmágnástól és hogyan lett a felesége egy éhező filmstatisztának. A Vigszinház és az Ujszinház ujdonságainak legérdekesebb jeleneteiről közöl fényképet Incze Sándor hetilapjának uj száma. Fedák Sári folytatja párisi filmtapasztalatainak leirását. A sportrovat pedig mar az osztrák magyar válogatott futballmérkőzésről hoz képes beszámolót. Darabmellékletül az Uj földesurat adja a Szinházi Élet, amely remek kottakat, levelezőlapot, gazdag szines és erdekes rovatokat ad ezen a héten is olvasóinak. A Szinházi Élet egyes számának ára 1 P, negyedévi előfizetési dij 10 P. Kiadóhivatal Budapest VI. Aradi utca 8.

Pályázati hirdetmény. A Magyar Iskola-Szanatórium Egyesület szentgotthardi iskolaszanatóriuma féldijas helyeinek számát 10 ujabb féldijas hellyel megnövelte. Ezen tiz féldijas helyre olyan tanuló gyermekek szülői pályázhatnak, akik a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett az egyébként is lemérsekelt napi 5 pengő 88 fillér ösztöndijat az egész tanévre megfizetni nem tudják. A féldijas helyet elnyert növendékek semmi más dijat nem fizetnek. A szentgotthárdi iskolaszanatóriumba 7—18 éves mindkét nembeli vézna, vérszegény, kezdő, tehát még nem fertőző állapotban levő tüdőcsucshurutos elemi, polgári, közép és kereskedelmi iskolai tanuló gyermekek vétetnek fel, akik a szabad légi oktatás minden előnyében részesülnek. A kultuszminiszterium által kirendelt tanárok vezetése alatt az oktatás egyénenként és mindenkor a gyermek egészségi állapotához és munkabiró képességéhez alkalmazkodik. A más intézetbe történt beiratás nem akadály, a megfelelő átiratás tárgyában az egyesület központi irodája kivánságra bármikor megadja a szükséges utmutatásokat. Pályazati határidő 1930. október 3. A pályázati kérvényeket az egyesület központi irodájához Budapest VIII. Fhg. Sándor u. 26. III. 2. küldendők be. A kérvényekhez csatolandó a gyermek legutóbbi bizonyitványanak egyszerű másolata és a háziorvos bizonyitványa arról, hogy a gyermek nem fertőző beteg. A kérvényben feltüntetendő a szülők állása, vagyoni viszonyai és a családi körülmények. A kérvények azon iskola igazgatója utján terjesztendők fel, amelybe a gyermek jelenleg jár.

Tisza Kálmán.

Politikai és publicisztikai tanulmány.

31) Irta: **Vécsey Tamás.**

De nézzük, mi volt a nemesség anyagi pusztulásának az oka? Szerény nézetünk szerint ennek kettős oka volt. Az egyik ok: az egyéni érték félreismerésében állott, a másik, az általánosabb, az idők változására vezethető vissza. Az egyén értékét nem külsőségek, nem formák állapitják meg és tartják fenn, hanem anyagi, szellemi és legfőképpen erkölcsi erők. Ez a három tényező alkotja együtt az egyén értékét, ez a három tényező emeli azt mások fölé. Ez a három tényező a nemesség lényege is, ez a három az, mely értéket ad neki, a praedicatum cimer csak külső kifejezője annak, diszes, de sulytalan köntöse. Éppen abban tévedtek egyesek, hogy a nemességben ezt a külsőséget tartották a lényegesnek s a másik három tényezőt mellékesnek, azért sodorta őket a történelem árja a mélységbe, minthogy azért emelte fel egykor őseiket a magasságba, mert az illetőt vagyona, erkölcse és esze erre érdemesitette. A lesodortatott történeti folyamata elé lehetett mesterséges gátakat állitani, olyanokat mint az ősiség intézménye volt, de ha azután ezek a gátak a törvény intézkedése folytan onnan elvitettek, akkor a vagyont megtartani érdemetlenebb nem lehetett már, csak munkával! A nemességnek az a tipusa azonban, amelyikről most szólunk, életéert cserébe az ősiség eltörlése után sem adott mast, mint vidám lelket, jó kedélyt, szeretetreméltó egyéniséget, gyakran korhelységet és majdnem mindig sok gyereket, mely a birtok felaprózására vezetett, de munkaszeretetet jóformán soha.

Az idők változására visszavezethető pusztulási okok már általánosabb jellegűek és nem irható az egyesek rovására és ezek a nemesség legérdemesebb részét is sujtották. Elsősorban a 48-iki változást kell itt felemlitenünk. Az egyszerre elvont jobbágyi munkaerő pótlására hivatott tehermentesitési összegek későn és meg nem felelően folyósittattak, a Kossuth bankó kárpótlás nélkül vonatott be, a háboru folytan parlagon heverő földek művelésére 60%-os pénzzel volt kénytelen beszerezni a gazda a legszükségesebbeket ugy, hogy a nemes ember ugy élte életét a forradalom után a Bach korszak végéig, mint a szegény ember gyermeke szokta: adóssággal.

Kiegyezésben az alkotmány helyreállitása után fellépett három uj tünetére kell utalnunk, mely a nemesség pusztulását elősegitette és ezek: a szédelgés, a törtetés és a drágaság. A ket első tünettel szemben teljesen védtelenül és idegenül állott a nemesség, igy egyszerre félreszorittatott a modern belésü stéberek és minden kutyazsirral megkent, körmönfont szédelgők által. Jellemében a legkiválóbb helyet ugyanis a becsületesség foglalta el; de nem azt a becsületességet értjük itt alatta, amelynél fogva az ember az akasztófát kikerüli, hanem azt a szeplőtlen jellemtisztaságot, amelyben a Deák Ferencek egyéniségének varázsa rejlett. Semmi sem állott igy távolabb ezektől az uraktól, mint a szédelgésnek és a törtetésnek bármely neme.[1]) A régi nemes ember nem akart sem jobbnak, sem többnek látszani, mint amilyen volt. Dókus ... mondotta Zemplénben, hogy az igazi nemes embert arról ismerni meg, hogy nem akar se többet, se kevesebbet mutatni, mint amennyi. Szerény, de önérzetes volt, mint Kende Kanut.

A penzgazdaságra való attérés termelte ki a harmadik pusztulási tényezőt: a drágaságot, mely mint valami sötét hamuréteg szórodott le a magyarság fejére és betemetett, megölt sok jót. E mellett elvégezte minden eddig ismert erők között a leggyalázatosabb szelekciót! Mert a pénz, a gaz siker és a buta szerencse emberét segitette a társadalmi vezetés élere, az erőszakot, a szemtelenséget és a csalárdságot nevelte, ellenben letiporta ama nagy emberi erényeket, amelyek a társas együttélés legnemesebb idegrendszerét alkotják: a bizalmat, a hüséget a kiméletet, a szánalmat és a méltányosságot. Az okozott szeretetből fakadó társadalmias tulajdonságokat ölte tehát meg, amelyek a magyar nemesi világot olyan vonzóvá, olyan boldoggá tették. Nekünk, most elő nemzedéknek ettől a régi boldogságtól eltérő más viszonylatok után kell törekednünk, olyanok felé, amelyeket a bevégzett kulturával biró népek élveznek és még azt sem szabad megkérdeznünk, hogy érdemes-e ez az uj irányzat az erőfeszitésre, minden megbecsült vonzó nemzeti sajátosságunk levetkőzésére, mert hiszen megállanunk nem lehet. De visszapillantanunk azért a mai drágaság korából legyen szabad a régi jó időkre. Csodálkoznunk kell annak a régi világnak az olcsoságán és igénytelenségén! Báró Fiáth Ferenc[1]) azt irja, hogy: »Pénzt anyánk semmire se adott ki a háztartásban, csakis arra, amit földünk meg nem termett; vásznat, szappant, gyertyát, olajat, zsirt otthon készittetett. Atyám egy táncvigalomra nővérem részére harminc forintot adott, abból kikerült a tüllangle kelme, a kék, vagy vörös szalagok és csokrok, a cipő és keztyü. A ruhát honn készitették, a virágcsokrot az üvegház adta, — kinevettünk volna egy nőtlen fiatalembert, aki ruganyos vagy féderes kocsin jelent volna meg.« Mikszáth pedig azt irja,[2]) hogy abban az időben a nemes asszonyok a saját libaikról kopasztották a tollat, melyből leányaik ágyneműje készült, otthon termett lenből szőtt vásznakból varrták a lepedők, abroszok, asztalteritők nagy készletét, mert nem a külső comfort és csillogás, de a szekrények belső tartalma után itélték meg a háztartás fényét, uri voltát. És a szekrények hogyan készültek? Néhány fatuskó szaradt a kuria udvarán, vagy a félszerben évek óta — a kertben kivágott öreg diófák törzsei. Bizony nem ok nélkül kimélte meg őket a fejsze. Kimondta erre már a szentenciát a gazda, hogy a ház fejlődő kisasszonyainak szekrényeket csináltat belőlük, ha férjhez mennek.

(Folyt. köv.)

1) Tisza alatt egy uj fajtája is keletkezett a szédelgésnek a történeli nevek felvételével. A névmagyarositási engedélyeknél ugyanis nem törődött Tisza azzal, hogy a történelmi családok neveit megvédje, hanem megengedte, hogy bármilyen magyar nevet felvehessenek a folyamodok. Procta non Curat minima Tóth Vilmosnak, aki kérte, hogy legalább th-val ne engedélyezze az ő nevének felvételét, azt felelte Tisza, hogy „én az ellenkező nézeten vagyok Vilmos! Az Albrecht-uton van egy Tisza nevü grajzler, minden nap elköszönve mellette s ugy szeretném látni, ha th-val irná a nevét, de nem akarja a tolvaj megtenni!"

1) Életem és élményeim Bpest, 1878.
2) Mikszáth: Jókai Mór élete és kora.

... használandó
tankönyvek
iró- és rajzszerek
nagy választékban kaphatók
Dinkgreve Nándor
könyvkereskedésében.

Lakatos munkákat,
kifogástalan épület-munkát, kovácsolt vaskaput, kerités, sirrácsot, bármily rendszerü takaréktüzhelyet, uj munkát vagy javitást a legmodernebb kivitelben
olcsó áron készit
Kiniczky Lajos
lakatos mester **Celldömölkön.**

„Kristály"
üveghártya,
Dinkgreve Nándor
...

rendbehoz[redacted] velőjének
ad[redacted] utasitást
Vargha[redacted]
és Könyvvi[redacted] az Adó
József kö[redacted] VIII.
tanácsért [redacted] 32—60.
Könyvvizsgá[redacted] pontjából.
Vállal [redacted]
rendbehoza[redacted] revizióját,
peres elszá[redacted] részleti és
[redacted] könyvelést,
Lapunk [redacted]

Uj [redacted]
ked[redacted]
10% ked[redacted]
unkból (m[redacted]
az Uj[redacted]
megalla[redacted]
oldala[redacted] érkezési

Sta[redacted]dió
készü[redacted]
[redacted] hang-
szóró[redacted]
[redacted] edve-
Koc[redacted]nál
sze[redacted]

UJRA[redacted]TÓ!
A [redacted]
há[redacted]
Irta: Dr.[redacted]
[redacted]rpád

Cell[redacted]
szám alatti[redacted] ucca 20.
és a szüksé[redacted] lakással
nal eladó. [redacted]
ben érdekl[redacted] sztőségé-

[redacted]kát,
[redacted] kovácsolt
[redacted] bármily
[redacted] munkát
[redacted] ben